

STATUS FOR SAGEN OM HOTELBOOKINGPORTALER

Det hidtidige sagsforløb

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen undersøgte i foråret 2015 bookingportalernes prisklausuler. Undersøgelsen skete samtidig med, at en række andre EU-lande havde indledt tilsvarende undersøgelser.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og mange andre konkurrencemyndigheder var betænkelige ved bookingportalernes prisklausuler med hoteller. Årsagen var, at et hotel ifølge klausulen ikke måtte tilbyde bedre vilkår (fx pris, antal værelser, værelseskategori mv.) til andre salgskanaler, herunder bookingportaler, end de vilkår, hotellet tilbød den pågældende bookingportal.

Den største bookingportal, booking.com, tilbød at ophæve de dele af portalens prisklausul i aftalerne med hotellerne, som gav anledning til undersøgelserne.

Ændringen blev gennemført i form af tilsagn, som den svenske, franske og italienske konkurrencemyndighed i samråd med Kommissionen forhandlede med booking.com. Efterfølgende tilbød både booking.com og den anden store bookingportal, Expedia/hotels.com, at implementere ændringen i alle europæiske lande, hvilket skete i sommeren 2015.

Med de nye klausuler er der ikke længere noget til hinder for, at et hotel varierer værelsespriserne fra bookingportal til bookingportal, og hotellerne kan annoncere med særtilbud på deres egen hjemmeside, når blot de tilbyder et lige så favorabelt tilbud til de kunder, der vælger at booke værelset via bookingportalen. Det giver hotellerne mulighed for at tilbyde en lavere værelsespris til den bookingportal, der tilbyder den økonomisk mest fordelagtige aftale.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fandt, at de nye "smalle" prisklausuler, der alene gælder i forhold til prisen på hotellernes egne hjemmesider, imødekom de konkurrencemæssige betænkeligheder, som var grundlaget for at indlede undersøgelsen. Styrelsen besluttede derfor i august 2015 at indstille behandlingen af den danske sag.

På et møde i november 2015 aftalte Europa-Kommissionen og direktørerne for alle europæiske konkurrencemyndigheder en "stand still" periode på ca. et år. Denne periode skulle bruges til at undersøge og belyse virkningerne af bookingportalernes aftaler med hotellerne, herunder om bookingportalernes ændrede klausuler havde ført til en øget konkurrence mellem bookingportalerne. Undersøgelsen skulle omfatte et repræsentativt udsnit af EU-landene.

Undersøgelsen er nu tilendebragt, og undersøgelsens hovedkonklusioner er gennemgået nedenfor.

Den fælleseuropæiske undersøgelse

Undersøgelsen er gennemført i 2016 i 10 europæiske lande.¹ Undersøgelsens hovedfokus var på at få belyst effekten af de instrumenter konkurrencemyndighederne har taget i anvendelse overfor bookingportalerne i de senere år. Mere konkret er der blevet undersøgt:

- om hotellerne benytter muligheden til at prisdifferentiere mellem portalerne,
- om hotellerne benytter muligheden for at differentiere mellem portalerne med hensyn til værelseskategori og antal, og
- om ændringen af klausulerne har ført til konkurrence på den provision, bookingportalerne modtager, når portalens markedsføring af hotellet har ført til en værelsesreservation.

Undersøgelsen omfattede bl.a., at der blev udsendt et elektronisk spørgeskema til 16.000 hoteller, og at 20 bookingportaler, 11 sammenlignings-hjemmesider og 19 hotelkæder modtog skriftlige spørgsmål. Desuden blev der indsamlet data om faktiske priser på flere tusinde hotelværelser fra prissammenligningssider og fra de store bookingportaler.

Undersøgelsens hovedkonklusioner

Undersøgelsen viser helt overordnet, at:

- Der kan konstateres en ændring af konkurrencesituationen i positiv retning som følge af bookingportalernes ændrede prisklausuler:
 - Ét ud af fem hoteller benytter muligheden for at prisdifferentiere mellem portalerne, og
 - Indførelsen af de "smalle" prisklausuler medførte en stigning i prisdifferentieringen af hotelværelser mellem bookingportalerne.² Det gælder også i Frankrig, hvor skiftet både består af en overgang til smalle prisklausuler og en fransk lov, der forbyder prisklausuler. Ca. en tredjedel af hotellerne benytter muligheden for at differentiere mellem portalerne med hensyn til værelseskategori og antal.
 - Konkurrencemyndighedens forbud i Tyskland mod enhver form for prisklausul førte til en yderligere stigning i prisvariationen mellem bookingportalerne i Tyskland.

Imidlertid har undersøgelsen også vist, at hotellernes kendskab til og anvendelse af de nye muligheder er begrænset, og at der ikke kan konstateres nogen væsentlig ændring i størrelsen af bookingportalernes gebyrer:

- Næsten halvdelen af hotellerne er uvidende om, at klausulerne er ændret.
- Der er en større bevidsthed om de ændrede forhold blandt hotellerne i Tyskland, end det er tilfældet i de andre lande.
- Få hoteller benytter muligheden for at bruge værelsesprisen til at forhandle sig til et lavere bookinggebyr, og bookingportalernes gebyrer er kun faldet ganske lidt som følge af de ændrede klausuler.

¹ Belgien, Tjekkiet, Tyskland, Frankrig, Ungarn, Irland, Italien, Nederlandene, Sverige og UK.

² Økonometriske analyser viser, at det gælder på et 5 % signifikansniveau for alle de deltagende lande, undtagen Nederlandene.

Vurdering af resultaterne fra den fælleseuropæiske undersøgelse

Resultaterne af den fælleseuropæiske undersøgelse peger i samme retning som resultatet af styrelsens egen stikprøveundersøgelse af prisdifferentiering mellem bookingportalerne for hotelværelser i Danmark.

Den fælleseuropæiske undersøgelse viser, at konkurrencen mellem bookingportalerne så småt er ved at komme i gang, således som det var tilsigtet med ændringen fra de brede til de smalle prisklausuler. Undersøgelsen viser således, at:

- Konkurrencen mellem bookingportalerne ser ud til at bevæge sig i den rigtige retning som følge af indførelsen af de smalle prisklausuler. De konkurrenceretlige betænkkeligheder ved, at bookingportalernes brede prisklausuler begrænsede konkurrencen mellem bookingportalerne, ser dermed umiddelbart ud til at være løst.
- En mere markant forbedring af konkurrencen mellem bookingportalerne beror i høj grad på, at hotellerne benytter sig af den mulighed, de har fået for at gå i forhandling med portalerne om et lavere gebyr mod lavere værelsespriser, bedre værelseskategorier, flere værelser og lignende.
- Ifølge de afgørelser, der er truffet – såvel afgørelserne om bindende tilsagn i Sverige, Italien og Frankrig, som forbudsafgørelsen i Tyskland – er det fastslået, at bookingportaler og hoteller ikke befinder sig på det samme marked.
- Den smalle prisklausul er dermed et vilkår, der indgår som en del af en vertikal aftale mellem en bookingportal og det enkelte hotel om, at hotellet kan blive markedsført på portalen.
- På hotelmarkedet konkurrerer hotellerne indbyrdes på pris, service, beliggenhed, kvalitet osv., og der er ikke tegn på, at klausulen påvirker konkurrencen på dette marked.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens fremadrettede initiativer

På baggrund af de konklusioner, der kunne drages af den fælleseuropæiske undersøgelse har direktørerne for alle nationale konkurrencemyndigheder i EU på et møde med Europa-Kommissionen den 17. februar 2017 besluttet, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at iværksætte yderligere initiativer på nuværende tidspunkt.

På dette møde enedes konkurrencemyndighedernes direktører om fortsat at holde hotelbooking-sektoren under opsyn, og efter en passende tid revurdere konkurrencesituationen, når markedets parter har fået bedre tid til at tilpasse sig de nye forhold.

På mødet udtalte de europæiske konkurrencemyndigheders direktører sig desuden om vigtigheden af at sikre ensartethed i behandlingen af eventuelt fremtidige sager.

I overensstemmelse med disse beslutninger vil styrelsen ikke på nuværende tidspunkt træffe særlige foranstaltninger i form af større markedsundersøgelser eller indgreb.

Den fælleseuropæiske undersøgelse viser imidlertid også, at hotellerne mangler viden om de ændrede forhold. Og hotellerne benytter endnu ikke i væsentlig grad de nye muligheder for at forhandle med bookingportalerne om størrelsen af bookinggebyrerne.

- Styrelsen vil derfor i den kommende tid bidrage til at øge hotellernes bevidsthed om de ændrede forhold og deres muligheder for at udnytte konkurrencesituationen mellem bookingportalerne.
- Styrelsen vil holde bookingportalerne og udviklingen på markedet under opsyn og revurdere konkurrencesituationen, når markedets parter – det vil sige både bookingportaler og hoteller – har haft bedre tid til at benytte sig af de nye muligheder der allerede er skabt.